

«Ελληνικὰ Γράμματα», 1 Ιουνίου 1928 Ἀθήνα.— Μᾶς σταμάτησε ἔνα ἄριθμο μὲ νπογραφή «Ἐξωσχολικός». Ἐξετάζει τὴν κατάσταση τοῦ σοβιετικοῦ σχολείου καὶ βρίσκει πολλὰ ἐλάττωματα σ' αὐτήν. Γιὰ τοὺς ἀληθινοὺς «χωρικοὺς καὶ ἐργάτες» λέγει «καμιὰ εὐ ολία δὲν γίνεται καὶ κάθε ἄλλο παρὰ παρέχεται στὸν καθένα ἡ δυνατότητα νὰ φτάσει σὲ ἀνώτερο βαθμὸν ἐκπαίδευσης σύμφωνα μὲ τοὺς πόθους του καὶ τὶς ἴκανότητές του». Ὁ ἀριθμογράφος λέγει ὅτι ἀν τὸ «Ρωσικὸ σχολεῖο δὲν ἔχει τελειωτικὰ καταστραφεῖ, τοῦτο δὲν τὸ χρωστᾶ βέβαια στὴν Κυβέρνηση, ἀλλὰ σὲ ἄλλους παράγοντες» καὶ ίδιως στὴν μεγάλη ἀφοσίωση τοῦ Ρώσου δασκάλου. Ὁ ἀριθμογράφος παρατηρεῖ ὅτι δι τὸ Ρώσου δάσκαλοι εἶναι πολὺ ἀδικημένοι. «Ἄν προπολεμικὰ δι μισθός τους ἡταν ἀνεπιφρέστατος ἀφοῦ μόλις ἔφθανε τὰ 30 ρούβλια (15 δολλάρια) μηνιάμως, σήμερα στὴν κατώτερη ἐκπαίδευση μόλις φτάνει τὰ 32 ρούβλια σημερινά, δηλαδὴ παίρνοντας σήμερα τὰ 50 ο) ἀπὸ δ, τι ἔπερναν προπολεμικῶς. Καὶ σ' αὐτὸν δὲν φταίει μονάχα ἡ φτώχεια τοῦ κράτους. Ἀρκεῖ γιὰ νὰ κατανοήσει κανεὶς πόσο ἀδικοῦνται, νὰ συγκρίνει τοὺς μισθοὺς τῶν δασκάλων μὲ τὰ μισθολόγια τῶν ἄλλων ἐπαγγελμάτων. Ὁ κ. Λουνατσάρσκη, ἐπίτροπος τοῦ λαοῦ ἐπὶ τῆς ἐκπαίδευσεως, ὅμολόγησε δι τὸν διοικητικὸν ἡμερομισθίον καὶ μόλις τὰ μισὰ ἀπὸ κεῖνα ποὺ τοὺς ἔδινε τὸ τσαρικὸ καθεστώς... «Υποκείμενος πάντα δι δάσκαλος στὶς πιέσεις τῶν τοπικῶν κομμουνιστῶν ποὺ τὸν θεωροῦν πάντα σὰν «διανοούμενο μικροαστὸν» ὑποχρεώνεται νὰ κάνει χίλιες δυὸς γραφικὲς δουλειές ξένες πρὸς τὸ ἐπάγγελμά του. Οσο γιὰ τὴ δουλειά του εἶναι ὑποχρεωμένος νὰ τὴν κάνει μέσα σὲ σχολεῖα ποὺ δὲν θεομαίνονται, ὑγρά, μέσα σὲ ἀληθινὰ «φέρετρα» δηλαδὴ δύως ὀνόμασε τὰ σχολεῖα δι τὸν διοικητικὸν τοῦ Λουνατσάρσκου». Ὁ «Ἐξωσχολικός» λέγει γιὰ τὸ σοβιετικὸ σχολεῖο ὅτι ἀν θελήσουμε νὰ δοῦμε τὸ μέλλον ἀπὸ τὰ στοιχεῖα καὶ τὶς ἀρχές ποὺ μᾶς προσφέρει τὸ σήμερα, τότε κάθε ἀπαισιοδοξία εἶναι δηκαιολογημένη». — Τὸ ἄριθμο «Γύρω ἀπὸ μιὰ Βυζαντινὴ Ἐλεγεία» τοῦ Κ. Β. Τατάκη ἀσχολεῖται μὲ τοὺς συγκινητικοὺς στίχους ποὺ είχαν γραφεῖ γιὰ τὴν σύζυγο τοῦ αὐτοκράτορος Μαυρικίου:

Αδ' ἐγὼ ἡ τοιτάλαινα καὶ ἀμφοτέρων βασιλήων

Τιβερίου θυγάτηρ, Μαυρικίου τε δάμαρ.—

Βρίσκουμε στό τεῦχος ἔνα δημοτικό τραγούδι ἀπ' τὰ Χαυριάτα τῆς Κεφαλληνίας «Τοῦ Γιεννάκη».

“Νέα Εστία” 1 Τουνίου 1928, Ἀθῆναι. Τὸ ποιητικὸ μέρος τοῦ τεύχους εἶναι μιὰ μπολάντα τοῦ κ. Ραζέλον, καὶ δυὸ ἔμμετρες μεταφράσεις, ἐνὸς ποιήματος τῆς Comtesse de Noailles ἀπὸ τὸν κ. Στασινόπουλο καὶ ἐνὸς ποιήματος τοῦ Langton Smith ἀπὸ τὸν κ. Λαμπρούνιδη. Ὁ κ. Λαμπρούνιδης εἶγει “Ἐλλην τοῦ Σικάγου” γιὰ τὸ ποίημα ποὺ μεταφράζει, τὴν «Ἐξέλιξι» μᾶς λέγει ὅτι «ἀνετυπώθη μυριάκις... σῆμερον εἶναι ἀπιραΐτητον διὰ κάθε ἀνεπτυγμένον Ἀμερικανὸν νὰ ἔχῃ διαβάσει τὴν «Ἐξέλιξιν» τοῦ Langton Smith. Κατήγητησε σὰ νὰ εἰποῦμεν, τὸ δείγμα τῆς ἀμερικανικῆς “intelligentia”. Καὶ εἶναι ἵσως τὸ μόνον ποίημα ποὺ κατορθώνει νὰ βάλῃ τόσον λυρισμὸν εἰς καθαρῶς ἐπιστημονικὸν θέμα. Ὁ Langton Smith ἀπέθενε νεώτατος πρό δὲ λίγων ἐτῶν.

“Οταν γνωῖνος ἥσουν σὺ κι’ ἥμουν ἐγὼ ἔνα ψάρι
στὸν Παλαιοχωϊκὸ καιρό,
καὶ πλάϊ—πλάϊ— σὰν τὰ νερά ἡ ἄμπωτη είχε πάρει,
σπαραγάζαμε ἀνάμεσα στοῦ βούρκου τὸ γλυοίο,
ἡ σὰν γλυστρούσαμε ἀπαλὰ χτυπιῶντας τὴν οὐρά,
στῶν βάλτων τῶν Καμποιανῶν τὰ σκοτεινὰ νερά,
μέσ’ στὴν καρδιά μου τῆς ζωῆς τὴν ευτυχία κρατοῦσσα,
γιατὶ καὶ τότε, ἀγάπη μου, καὶ τότε σ’ ἀγαποῦσα.

Καὶ τώρα δπως βραδύνομε στὸ πλούσιο δεῖπνο οἱ δυό,
καὶ σκέψεις καὶ χαμογελᾶς καὶ μοῦ μιλᾶς μὲ κάρι,
ἄς ξαναπίούμε, ἀγάπη μου, γιὰ κεῖνον τὸν καιρό,
ὅταν γνωῖνος ἥσουν σὺ κι’ ἥμουν ἐγὼ ἔνα ψάρι !

“γυρίνος” εἶναι, κατὰ τὸ γ, μεταφραστή, ἐνας ἀτελής, βάτραχος.

Διαβάζουμε ἔναν «Χατζετίσμος στὴν Ἀφροδίτη τῆς Μήλου» ὑπὸ τοῦ κ. Μαρίνου Σιγούρδου, γραμμένο τὸ 1909! Πολὺ μᾶς ὀφεσε τὸ ἀρθρό τὸ ἀφιερωμένο στὸν Διονύσιο Ταβουλάρη ὃ δπότος συμπλήρωσε 75 χρόνια ἀφ’ ὅτου ἔμφανιστηκε στὴν Ἐλληνίκη σκηνή. Στὸ θέατρο τῆς ἐποχῆς του «ἀμφισβητούπε τὰ πρωτεῖα, δχι πλέον πρὸς τοὺς δικούς μας, ἀλλὰ καὶ πρὸς τοὺς ξένους μεγάλους, τὸν Ρόσι καὶ τὸν Μουννὲ Σουλύ». Ὁ Δημήτριος Βερναρδάκης καὶ δημήτριος Κορομηλᾶς τὸν θεωροῦσαν ἀνώτερον ἀπ’ ὅλους. Ὁ “Ἄγγελος Βλάχος μόνον είχε τὰς ἐπιφυλάξεις του, ἀλλὰ διὰ ποιὸν δὲν είχε ἐπιφυλάξεις ὃ ”Ἄγγελος Βλάχος ;...” — Τὴν προσοχὴ

Εις αὐτήν συδιάλυτη ὅτι Τερτούλιον δεν παραβάλλεται μόνον τοῦτο³ εἰπε
μήτις ἀπέσπασε μιὰ περίληψη μελέτης — που δημοσιεύτηκε στὴν
παρούσινη "Revue Mondiale" (Άπριλιος 1928) — τοῦ ποιητοῦ κ.
Αλεξάνδρου Εμπειρίκου γιὰ τὴν ποίηση τοῦ Καβάφη. Φαίνεται
ἡ μελέτη αὐτῆς νῦναι ἐνδιαφέρουσα, καὶ μάλιστα σήμερα ὅπου ὁ
Καβάφης ἀποιχολεῖ ζωηρὰ δχι μονάχα ἔνα μεγάλο κύκλον ἀπὸ
τοῦ πιὸ μοζωφωμένους διανοούμενους μας, ἀλλὰ σχεδὸν αὐτὴν ὀλό-
κληρην ἡ τὴν ἔλληνική λογοτεχνία. Μᾶς ἴκανοποιεῖ δὲ νὰ ἀκούμε-
ἀπὸ τὸν κ. Εμπειρίκον, "Ἐλληνα διανοούμενον, συνεργάτη γαλλι-
κῶν περιοδικῶν, διτιθεμένον τοῦ Καβάφη «ἀσφαλῶς ἄξιον ν' ἀπα-
σχολήσῃ τὴν ἐκλεκτοτέραν μερίδαν τῶν διανοούμενων τῆς Δύσεως».

«Πανόραμα», μηνιαία καλλιτεχνικὴ καὶ φιλολογικὴ ἔκδοσις,
Κάιρον· Αλεξάνδρεια, Άπριλιος 1928. Ἀπὸ τὴν εἰκονογράφηση :
τελετὴ τοῦ Σπετσεροπούλειον Ορφανοτροφείου, εἰκόνες τῶν ἀδελ-
φῶν Σπετσεροπούλων, σιεδιάγραμμα τοῦ κτιρίου τοῦ Ορφανοτρο-
φείου, φωτογραφίες τοῦ Μπάμπη "Ανινου καὶ τοῦ Ν. Γριμάλδη,
οἰκίσσο τοῦ Στ. Καρακάση. Ἀπὸ τὴν ὑπὸν : "Ἄπλοι Ρυθμοὶ" τοῦ
κ. Σ. Καρακάση· ὁ μεγάλος σταχτῆς γάτος τοῦ κ. Σωκρ. Στιλματίου. Περιέχει ἔνα ἀπ' τὰ ποιήματα τοῦ Καβάφη, τὸ «Θυ-
μήσου Σῶμα» (τοῦ 1918). Επίσης ποιήματα τοῦ Μαλακάση, τοῦ
Παλαμᾶ καὶ τοῦ Χατζοπούλου.

«Ἀτλαντίς», μηνιαία εἰκονογραφημένη ἐπιθεώρησις, Άπριλιος,
Νέα Υόρκη. Ἐχει ἔνα ἀξιοσημείωτο ἀριθμό γιὰ τὸν Μυστρᾶ καὶ
τὶς παληρές του ἐκκλησίες.

«Νέα Επιθεώρησις», Μάνη, Αθήνα. Μὲ συνεργασία Κώστα
Βάροναλη, Πέτρου Πικροῦ, Α. Νέβρ.

Τὸ τεῦχος τῆς 31 Μαΐου τῆς Semaine Egyptienne (Κάιρο)
εἶναι ἀφιεῷωμένο στὸν Αἰγύπτιο λογοτέχνη "Ἄχμετ Ράσσιμ καὶ
περιέχει νέα ὅμορφα ἔργα του «Poèmes de Tchécoslovaquie.
Vieux poèmes pour jeunes filles». Ἐχει καὶ γνῶμες πολὺ εὔμε-
νεις γιὰ τὸν Αἰγύπτιο λογοτέχνη ἀπ' τὸν Καβάφη, τὸν Λεπότη, τὸν
Ριβιέρη καὶ ἄλλους. Επίσης ἔχει καὶ ἔνα portrait charge τοῦ Ράσ-
σιμ καμωμένο ἀπὸ τὸν Σεντές κ' ἔνα σκίτσο του ἀπ' τὸν Πάτση.

«Παναιγύπτια», περιοδικὸ γιὰ παιδιά, ἐφήβους καὶ κορίτσια.
Η ὥραια αὐτὴ ἔβδομαδιά αἴκδοση τῶν "Γραμμάτων" ἔξακολου-
θεῖ νὰ προσφέρει στὰ παιδιά τοῦ αἰγυπτιώτου ἔλληνισμοῦ ἔνα
ἄνάγνωσμα ποὺ καὶ τὰ διδάσκει καὶ τὰ διασκεδάζει. Η μετάφρα-
ση τοῦ ἔργου τοῦ Σουΐτρ "Στοὺς Μπρόμπ Ντίγκ Ντάνγκηδες"
τελείωσε, καὶ στὸ φυλλάδιο τῆς 9 Ιουνίου ἀρχισε ἡ μετάφραση

τοῦ "Στὴ χώρα τῶν ἀλόγων ποὺ μιλοῦνε". Στὸ φυλλάδιο τῆς 19 Μαΐου ἔχει ἔνα ἄρθρο τῆς κ. Παναγιωτάτου καὶ σκίτσο τῆς ἀπ', τὸν Πάτση. Ἡ κ. Παναγιωτάτου γράφει "Λίγα λόγια σὰν προπαγάνδα ὑγιεινῆ"; Στίς γραμμὲς ὅπου παρουσιάζει στὰ παιδιά τὴν Ιατρὸ κ. Ἀγγελικὴ Παναγιωτάτου τὸ περιοδικὸ ἔξαιρει σωστότατα τὴν σπάνια ἐπιστημονικὴ ἀξία τῆς καὶ τὴν κοινωφελῆ τῆς δράσης. Στὸ φυλλάδιο τῆς 9 Ιουνίου γράφει γιὰ τὸ "Πρωτόγονο ἀράπικο σχολεῖο στὴν Αἴγυπτο" ὁ κ. Εὐγένιος Μιχαηλίδης. Στὸ φυλλάδιο 26 Μαΐου ἔχει ἔνα σκίτσο καὶ μερικὲς γραμμὲς ἀπ' τὸν Πάτση γιὰ τὸν μεγάλο ζωγράφο Μαλέα. Στίς "μυθολογικὲς ίστορίες" ἔχομε περιγραφὴ τῶν ἄθλων τοῦ Ἡρακλῆ.

"*Cinégraphes Journal*". — "Ἐβδομαδιαῖο περιοδικὸ μὲ πολλὲς εἰδήσεις γιὰ τὴν καλλιτεχνικὴ κίνηση τῆς Ἀλεξανδρείας — θέατρα, κινηματογράφοι, καζίνα. Στὸ φυλλάδιο τῆς 7 Ιουνίου τὸ ἄρθρο "L'Egypte à Paris" δίνει πληροφορίες γιὰ διάφοροις ἐπίσημοις Αἴγυπτίους ποὺ παρεπιδημοῦνε στὸ Παρίσι.

"*Journal des Hellènes*", ἐφημερίς, Παρίσι. — Στὸ φύλλο τῆς 27 Μαΐου βρίσκομε μιὰ περιγραφὴ τῆς ἔκθεσης, στὸ Παρίσι, "Ἐλλήνων καλλιτεχνῶν—ζωγράφοι, γλύπτες καὶ χαράκτες. Μᾶς δίδονται καὶ φωτογραφίες διαφόρων ἔργων ἀπὸ τὰ ὅποια ἔχουν. Ζομεὶς ζωγραφίες τοῦ Στεφανόπουλου — τοπεῖα τῆς "Υδρας, τῶν Σπετσῶν καὶ τῆς Σαντορίνης. Σημειώνομε ἀπὸ τοὺς ἄλλους ἐκθέτοντας; τὴν κ. Ἀλεξανδρίδη καὶ τὸν Αἴγυπτιώτη κ. Παπαγεωργίου.

"*Mόδα καὶ Τέχνη*", Ιούνιος 1928. Πολὺ καλὸ τεῦχος μὲ συνεργασία φιλολογικὴ τοῦ Βλαχογιάννη, τοῦ Στέφανου Δάφνη, τοῦ Σ. Παναγιωτοπούλου, τοῦ Γιάννη Σαρεγιάννη. Στὸ ἔξωφυλλο ὑπὸ τὸν τίτλον "οἱ "Ἐλληνες στὴν Αὔστραλια"" ἔχει εικόνες παραμένες ἀπὸ τὴν περιοδεία ποὺ ἔκαμε στὴ χώρα ἔκεινη ὁ ἀντιπρόσωπος τοῦ περιοδικοῦ κ. Ἀναστασάκος.

"*Αλήθεια*", πολιτικὴ καὶ φιλολογικὴ ἐβδομαδιαία ἐφημερίδα, Λεμεσός. Σχετικὰ μὲ τὸ Κυπριακὸ ζήτημα δημοσιεύει στὸ φύλλο τῆς 25 Μαΐου μετάφραση τοῦ ἄρθρου τῶν "Τάϊμς" περὶ Κύπρου στὸ φύλλο τῆς 1ης Ιουνίου ἄρθρο σὲ μορφὴ ἐπιστολῆς του κ. N. K. Λανίτη "Η 4η Ιουνίου" στὸ φύλλο τῆς 8 Ιουνίου "Αἰοικὴ ἐπιστολὴ πρὸς τὴν A. E. τὸν Κυβερνήτην τῆς Κύπρου". Σημειώνομε (φύλλον 8 Ιουνίου) συγνένευξη ποὺ πῆρε ὁ ἀνταποκριτὴς τῆς "Αλήθειας" στὴν Ἀλεξανδρεία ἀπὸ τὴν κ. Βαρδαμίδην σχετικὰ μὲ τὴν "Εγωσῃ Ἐλληνίδων Αἴγυπτου.

“**Αρχαδία**”, έβδομαδιαία έφημερίς του Σικάγου. Τὸ ἔξαιρετὸν αὐτὸ δργανον, ἐκτὸς τῶν εἰδήσεων ἀπὸ τὸν νομὸν Ἀρχαδίας ποὺ τακτικὰ δημοσιεύει ἀσχολεῖται σοβαρῶς καὶ στὴν ἐνδυνάμωση τοῦ ἐθνικοῦ φρονήματος τῶν Ἐλλήνων τῆς Ἀμερικῆς. Σ’ ἔνα ἄρθρο του (6 Μαΐου) “Ἄν άνάγκαι τοῦ ἐν Ἀμερικῇ Ἐλληνισμοῦ” πραγματεύεται περὶ τοῦ ρόλου τῆς ἐλληνικῆς οἰκογενείας ἀπὸ τὴν διποίαν “ἔξαρτᾶται ἡ διατήρησις τοῦ Ἐλληνισμοῦ τῆς Ἀμερικῆς ως μονάδος διακεκριμένης ἐθνικῆς, θρησκευτικῆς καὶ γλωσσικῆς”.

“**Νέα Ἡχώ**”, ἐφημερίς, Πόδοτ-Σαΐτ. — Στὸ φύλλο τῆς 2 Ιουνίου διαβάζουμε ἔνα ἄρθρο περὶ τῶν σχέσεων τῶν Ἐλληνικῶν Κοινοτήτων τῆς Αιγύπτου μὲ τὸ Ἐλληνορθόδοξον Πατριαρχεῖον Ἀλεξανδρείας.

“**Κερκυραϊκὴ Ἐπιτις**”, ἐφημερίδα, Κέρκυρα. Στὸ φύλλο τῆς 20 Μαΐου διαβάζουμε ἔνα ἄρθρον γιὰ τὴν ἐπέτειον (21 Μαΐου) τῆς Ἐθνικῆς ἀποκαταστάσεως τῶν Ἐπτανησίων, καὶ στίχους τοῦ κ. Γ. Σ. Σαμαρτζῆ ἐπάνω στὸ ἴδιο θέμα.

“**Τὸ Παλλάδιον**”, μηνιαῖο περιοδικό, διευθύντρια καὶ ἰδιοκτήτρια Πολυξένη Λοϊζιάς. “Ἐτος Β’. Λεμεσός.”

ΣΗΜΕΙΩΜΑΤΑ

ΣΤΙΣ 26 ΜΑΪΟΥ ἀνοιξε (Ιλίου Μέλαθρον, Ἀθήνα) ἡ ἔκθεση τοῦ μεγάλου ἐλληνα καλλιτέχνη Δημ. Γαλάνη — ξωγραφική, σχέδια, χαρακτική.

Τὸ πέρασμα τοῦ Γαλάνη — τοῦ φημισμένου τεχνίτη — ἀπῆκεν Ἀθήνα γιορτάστηκε ἀπὸν φιλολογικὸ καὶ καλλιτεχνικὸ κύκλῳ τῆς “Νέας Τέχνης”. Δεῖπνο τιμητικὸ δόθηκε στὸ δόποιο παρακάθησαν οἱ Ἀλεξ. Παπαναστασίου, Μ. Μαλακάσης, Δημ. Βουτυρᾶς, Ἀλ. Φιλαδελφεύς, Κ. Ἀθάγατος, Κ. Οὐράνης, Γ. Ἰατρίδης, Μάριος Βαϊάνος, Πηνελόπη Διαμαντοπούλου, Ν. Νικολαΐδης, Τ. Παπατσώνης, Τ. Ἀγρας, Ἀθ. Σαραντίδη, Τσουνάκας, Χρ. Κυριαζῆ, Π. Μπονάτης, Μίμης Παπαδημητρίου, Ἀντωνιάδης, Πολιτάκης, ὁ Νομάρχης Ἀττικῆς Ν. Πετιμεζᾶς Λαύρας, ἡ Ναυσικᾶ Παλαμᾶ, ὁ μουσικὸς Παπαδῆμος, ὁ ἀντιπρόεδρος τῆς Βουλῆς Γ. Μόδης.

Στὸ δεῖπνο ἀντιπροσωπεύτηκε καὶ ἡ “Ἀλεξανδρινὴ Τέχνη”.